HÖGSKOLAN I BORÅS

Barnet och förskolan - förskoledidaktiska aspekter för pedagogiskt verksamma i förskolan

The Child and Preschool - Educational Aspects of Preschool for Students with Professional Experience

30 högskolepoäng
30 credits

Ladokkod: 11FB20
Version: 4.0
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2016-11-10
Gäller från: VT 2017

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogiskt arbete (G1F)
Utbildningsområde: Verksamhetsförlagd utbildning 60%, Undervisning 40%
Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt
Förkunskapskrav: Godkänt resultat på all arbetsplatsförlagd utbildning inom ramen för Förskollärarutbildning för pedagogiskt verksamma, 210 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen utgår från studenternas egna erfarenheter av pedagogiskt arbete i förskolan samt aktuell forskning om förskolan som institution. Kursen problematiserar frågor både om lekens och omsorgens betydelse i relation till barns lärande och utveckling och det egna ledarskapet. Vissa för förskolan centrala begrepp behandlas, exempelvis problematiseras barns perspektiv och barnperspektiv samt begreppet barndom och hur den moderna barndomen kan gestaltas. Vidare behandlas och diskuteras språk, kommunikation samt matematik. Specifikt behandlas hur kreativa språk- och matematikmiljöer kan skapas och utvecklas. Utifrån studenternas tidigare erfarenheter och pågående arbete, teorier, aktuell forskning, litteratur, styrdokument och riktlinjer diskuterar och problematiseras betydelsen av samarbete mellan vårdnadshavare och förskolans personal samt hur digitala verktyg och estetiska lärprocesser kan användas för att stödja och stimulera barns lärande och utveckling. Dessutom granskas vetenskapliga texter ur ett forskningsetiskt perspektiv.

Mål

Efter avklarad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

1. Kunskap och förståelse
1.1 redogöra för hur synen på kunskap och lärande har förändrats över tid och hur detta har kommit till uttryck i olika styrdokument för förskolan med särskilt fokus på språk, kommunikation och matematik
1.2 redogöra för hur kreativa språk- och matematikutvecklande miljöer kan skapas och utvecklas i förskolan
1.3 utifrån aktuell forskning redogöra för barns emotionella, kommunikativa, språkliga och matematiska utveckling och med hjälp av centrala begrepp och teorier diskutera hur dessa förmågor kan stimuleras
1.4 redogöra för hur kreativa språk- och matematikutvecklande miljöer kan skapas och utvecklas i förskolan
1.5 definiera och resonera kring begreppen barndom och det kompetenta barnet med utgångspunkt i aktuell forskning om begreppet "den moderna barndomen"

2. Färdighet och förmåga
2.1 beskriva och motivera hur grundläggande matematiska begrepp kan introduceras för barn samt utifrån egna erfarenheter exemplifiera hur man på olika sätt kan arbeta för att utveckla barns matematiska medvetenhet
2.2 skriva och bearbeta texter enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet
2.3 visa förmåga att omsätta egna ämneskunskaper till undervisning i förskolans verksamhet utifrån inventering av den pågående lärandesituationen

2.4 i samråd med AFU-lärare formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera lärandesituationer samt muntligt och skriftligt redogöra för arbetsprocessen och dess resultat
2.5 samverka med kollegor och etablera kontakt med vårdnadshavare
2.6 i mötet med barn och kollegor använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp i ett relevant yrkesspråk
2.7 använda observationer som metod i samband med arbetsplatsförlagd utbildning samt analysera insamlade data i relation till yrkesroll och/eller barns utveckling
2.8 redogöra för hur digitala verktyg och estetiska lärprocesser kan användas för att stimulera barns lärande och utveckling genom att använda egna erfarenheter i praktiskt arbete i förskolan

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt
3.1 reflektera kring och diskutera lekens betydelse för barns lärande och hur den stimulerar barns fantasi, inlevelseförmåga och förmåga till samarbete i relation till yrkeserfarenheter
3.2 reflektera och diskutera kring hur arbetslaget, andra företrädare för verksamheten samt vårdnadshavare kan samverka för barns bästa samt relatera detta till egna erfarenheter av arbete med barn i förskola
3.3 granska och bedöma för kursens innehåll relevanta vetenskapliga texter ur ett forskningsetiskt perspektiv
3.4 reflektera över relationen mellan omsorg, lärande och utveckling och hur det egna ledarskapet påverkar barnets socialisationsprocess med utgångspunkt i ett mångfaldsperspektiv

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops
- seminarier
- arbetsplatsförlagd utbildning
- studiegruppsarbete
- skriftlig handledning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(IN05) Barnperspektiv och barns perspektiv
Individuell skriftlig inlämning
Lärandemål: 1.2, 1.5, 2.2
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN06) AFU-portfolio
Individuell skriftlig inlämning
Lärandemål: 2.2, 3.4
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN07) Språk- och matematikutvecklande miljöer
Individuell skriftlig inlämning
Lärandemål: 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2
Högskolepoäng: 4,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN08) Observationsrapport
Individuell skriftlig inlämning
Lärandemål: 2.2, 2.7, 3.3
Högskolepoäng: 4,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ02) AFU
Arbetsplatsförlagd utbildning
Lärandemål: 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7
Högskolepoäng: 9,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ05) Workshop Estetiska lärprocesser

Workshopar
Lärandemål: 2.8
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ07) Mediepedagogik
Webinarium
Lärandemål: 2.8
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(SE03) Anknytningsteorier
Seminarium
Lärandemål: 1.3,
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE04) Lek
Seminarium och individuell muntlig redovisning
Lärandemål: 3.1
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(SE05) AFU-uppföljning och Samverkan
Seminarium och individuell muntlig redovisning
Lärandemål: 2.5, 3.2
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Vid underkänt betyg vid det första examinationstillfället på verksamhetsförlagd utbildning har studenten endast rätt till ytterligare ett examinationstillfälle.

Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Arnér, Elisabeth (2009). *Barns inflytande i förskolan: en fråga om demokrati.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (95 s)

Björklund, Camilla (2008). *Bland bollar och klossar: matematik för de yngsta i förskolan.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (195 s)

Bjørndal, Cato R. P. (2011). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning.* 2. uppl. Stockholm: Liber (150 s)

Broberg, Malin, Hagström, Birthe & Broberg, Anders (2012). *Anknytning i förskolan: vikten av trygghet för lek och lärande.* Stockholm: Natur och kultur (310 s)

Dysthe, Olga, Hertzberg, Frøydis & Hoel, Torlaug Løkensgard (2011). *Skriva för att lära: skrivande i högre utbildning.* 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (223 s)

Ehrlin, Anna (2012). *Att lära av och med varandra: en etnografisk studie av musik i förskolan i en flerspråkig miljö.* Diss. Örebro: Örebro universitet, s. 76-78 (2 s)

Halldén, Gunilla (red.) (2007). *Den moderna barndomen och barns vardagsliv.* Stockholm: Carlsson, kap. 3, 4, 6 (ca 60 s)

Hermerén, Göran (red.) (2011). God forskningssed [Elektronisk resurs]. Stockhoolm: Vetenskapsrådet, kap. 2-4 (40 s)

Jensen, Mikael & Harvard, Åsa (red.) (2009). *Leka för att lära: utveckling, kognition och kultur.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (256 s)

Johannesen, Nina & Sandvik, Ninni (2009). *Små barns delaktighet och inflytande: några perspektiv.* 1. uppl. Stockholm: Liber, kap. 1-4 (45 s)

Johansson, Eva (2005). *Möten för lärande: pedagogisk verksamhet för de yngsta barnen i förskolan.* [Ny utg.] Stockholm: Myndigheten för skolutveckling (258 s)

Johansson, Eva & Pramling Samuelsson, Ingrid (2001). Omsorg - en central aspekt av förskolepedagogen. Exemplet måltiden. *Pedagogisk forskning i Sverige 2001*, årg. 6, nr 2, s. 81-101 (21 s)

Kjällander, Susanne (2013). *Appknapp - peka, lek & lär i förskolan.* Stockholm: Stockholms universitet (7 s)

Klaar, Susanne (2013). *Naturorienterad utbildning i förskolan: pragmatiska undersökningar av meningsskapandets individuella, sociala och kulturella dimensioner.* Diss. (sammanfattning). Örebro: Örebro universitet, s. 63-65, 67 (4 s)

Lacerda, Francisco (2008). Språkets begynnelse: att härleda lingvistisk struktur ur löpande tal. *Dyslexi.* Vol. 13, nr 3, s. 11-17 (7 s)

Läroplan för förskolan Lpfö 98. [Ny, rev. uppl.] (2016). Stockholm: Skolverket (16 s)

Löfdahl, Annica, Hjalmarsson, Maria & Franzén, Helena (2012). *Förskollärarens metod och vetenskapsteori.* Stockholm: Liber, kap. 3, 5, 7 (35 s)

Løkken, Gunvor, Haugen, Synnøve & Röthle, Monika (red.) (2006). *Småbarnspedagogik: fenomenologiska och estetiska förhållningssätt.* 1. uppl. Stockholm: Liber, kap. 4-5 (32 s)

Molander, Kajsa (2011). *Leka och lära matematik ute: [förskola.]* 8. uppl. Vimmerby: Outdoor Teaching (120 s)

Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj (2003). *Det lekande lärande barnet: i en utvecklingspedagogisk teori.* 1. uppl. Stockholm: Liber, kap. 5, 6 och 8 (36 s)

Pramling Samuelsson, Ingrid, Sommer, Dion & Hundeide, Karsten (2011). *Barnperspektiv och barnens perspektiv i teori och praktik.* 1. uppl. Stockholm: Liber, s. 109-194 (85 s)

Rubinstein Reich, Lena & Wesén, Bodil (1986). *Observera mera!* Lund: Studentlitteratur (79 s)

Sandberg, Anette & Vuorinen, Tuula (2007). *Hem och förskola: samverkan i förändring.* 1. uppl. Stockholm: Liber (130 s)

Sheridan, Sonja, Pramling Samuelsson, Ingrid & Johansson, Eva (red.) (2009). *Barns tidiga lärande: en tvärsnittsstudie om förskolan som miljö för barns lärande.* Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis. Kap. 5, 9-10, 12 (97 s)

Svenska skrivregler (2008). 3., [utök.] utg. Stockholm: Liber (263 s)

Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön: från ord till mening.* 2., omarb. uppl. Lund: Studentlitteratur. Kap. 3-6 (107 s)

Tellgren, Britt (2014). *Förskolan som mötesplats: barns strategier för tillträden och uteslutningar i lek och samtal.* Licentiatavhandlig. Örebro: Örebro universitet, s. 36-43 (8 s)

Wallin, Karin (2003). *Pedagogiska kullerbyttor: en bok om svenska barn och inspirationen från Reggio Emilia.* Stockholm: HLS förl. (131 s)

Wasik, Barbara A. (2010). What Teachers Can Do to Promote Preschoolers' Vocabulary Development: Strategies From an Effective Language and Literacy Professional Development Coaching Model. *The Reading Teacher.* Vol. 63 nr 8, s. 621-633 (13 s)

Åström, Ingela (2014). Utmana tanken – varför, vad och hur?. I Lundgren Öhman, Ulla-Karin. *Mediepedagogik på barnens villkor* (red.) Stockholm: Lärarförlaget, s. 69-81 (12 s)

Öhman, Margareta (2003). *Empati genom lek och språk.* 2., [aktualiserade] uppl. Stockholm: Liber (252 s)

Tillkommer aktuella artiklar och referenslitteratur.

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram.

Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Förskollärarutbildning för pedagogiskt verksamma i förskolan, 210 hp.